

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีเชิงบรรยาย (Descriptive Method) เพื่อศึกษา
 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา
 2518 แล้วนำค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยของนิสิตบัณฑิตมาเปรียบเทียบกับหลักสูตร สถาน-
 ภาพการทำงาน และเพศ เพื่อควานิสิตบัณฑิตแต่ละหลักสูตรใช้จ่ายส่วนตัวแตกต่างกันหรือไม่
 นิสิตบัณฑิตชายกับหญิงใช้จ่ายส่วนตัวแตกต่างกันหรือไม่ นิสิตบัณฑิตที่มีงานทำใช้จ่ายส่วนตั้มาก
 หรือน้อยกว่านิสิตบัณฑิตที่ยังไม่มีงานทำ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังศึกษาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วน
 ตัวโดยเฉลี่ยของนิสิตบัณฑิตที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน และสถานภาพสมรสที่ต่างกัน ว่าใช้จ่าย
 แตกต่างกันหรือไม่ โดยไม่คำนึงถึง หลักสูตร สถานภาพการทำงาน และเพศ ซึ่งผู้วิจัยได้
 ดำเนินการการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตบัณฑิตตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต
 ที่กำลังศึกษาอยู่ในบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2518 ซึ่ง
 ผู้วิจัยได้แบ่งนิสิตบัณฑิตทั้งหมดออกเป็น 12 กลุ่ม โดยยึดตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ที่บัณฑิต
 วิทยาลัยเปิดทำการสอนในปีการศึกษา 2518 ทั้งหมด 12 หลักสูตร ซึ่งมีจำนวนประชากร
 ทั้งหมด 3160 คน และจำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนวณ
 โดยใช้สูตรการหาขนาดตัวอย่างประชากร¹ ปรากฏว่าต้องใช้ตัวอย่างประชากรทั้งหมด
 360 คน

¹Taro Yamane, Statistics: An Introductory Analysis (2d ed.,
 Tokyo: John Weatherhill, Inc., 1970), p. 886.

การสุ่มตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยได้คัดเลือก ชื่อ และ ที่อยู่ ของนิสิตบัณฑิตตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ของบัณฑิตวิทยาลัย ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2518 จากแผนกทะเบียนของบัณฑิตวิทยาลัย โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น² (Stratified Random Sampling) กล่าวคือ ผู้วิจัยได้แบ่งแต่ละหลักสูตรออกเป็น 4 กลุ่มย่อย ตามลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

- กลุ่มที่หนึ่ง คือ นิสิตบัณฑิตชายที่มีงานทำ
- กลุ่มที่สอง คือ นิสิตบัณฑิตชายที่ยังไม่มีงานทำ
- กลุ่มที่สาม คือ นิสิตบัณฑิตหญิงที่มีงานทำ
- กลุ่มที่สี่ คือ นิสิตบัณฑิตหญิงที่ยังไม่มีงานทำ

จากนั้น ผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากรของแต่ละกลุ่มย่อยในแต่ละหลักสูตร ตามสัดส่วนของนิสิตบัณฑิตที่มีอยู่ในแต่ละหลักสูตร ดังนั้น จึงได้ตัวอย่างประชากรครบทั้ง 4 ลักษณะในแต่ละหลักสูตร และเนื่องจากจำนวนนิสิตบัณฑิตในแต่ละหลักสูตรแตกต่างกัน จึงทำให้จำนวนตัวอย่างประชากรในแต่ละกลุ่มย่อยไม่เท่ากัน ดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 2

---

²William G. Cochran, Sampling Techniques (New York: John Wiley & Sons, Inc., 1953), p. 87-88.

ตารางที่ 2 จำนวนตัวอย่างประชากรที่สุ่มได้ในแต่ละเขต จำแนกตามหลักสูตร
สถานภาพการทำงาน และ เพศ

		มีงานทำ	ไม่มีงานทำ	รวม
สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต	ชาย	6	3	9
	หญิง	2	-	2
นิติศาสตรมหาบัณฑิต	ชาย	9	5	14
	หญิง	3	3	6
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต	ชาย	4	2	6
	หญิง	8	4	12
พาณิชยศาสตรมหาบัณฑิต	ชาย	5	3	8
	หญิง	10	4	14
บัญชีมหาบัณฑิต	ชาย	5	5	10
	หญิง	20	4	24
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต	ชาย	10	8	18
	หญิง	6	6	12
สังคมวิทยามหาบัณฑิต	ชาย	4	2	6
	หญิง	8	6	14
วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต	ชาย	30	8	38
	หญิง	6	2	8
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต	ชาย	6	4	10
	หญิง	18	12	30
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	ชาย	8	8	16
	หญิง	9	9	18
เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต	ชาย	4	2	6
	หญิง	10	2	12
ครุศาสตรมหาบัณฑิต	ชาย	18	8	26
	หญิง	26	15	41
รวม	ชาย	109	58	167
	หญิง	126	67	193

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสำรวจเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิต
ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้ดัดแปลงและแก้ไขปรับปรุงจากระเบียบประวัติดิถี³ ที่
ใช้สำรวจค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในระดับปริญญาตรี และแบบ
สำรวจการใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตครุศาสตร์⁴ ซึ่งในการสำรวจครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งประเภท
ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิตออกเป็นประเภทดังนี้ คือ ค่าที่พักอาศัย ค่าอาหาร
ค่ายานพาหนะไปกลับมหาวิทยาลัย ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าพักผ่อนหย่อนใจ ค่าเสื้อผ้า
ค่าบำรุงการศึกษา และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จากนั้นผู้วิจัยได้จัดพิมพ์แบบสำรวจที่ดัดแปลงแก้ไข
ให้เหมาะสมกับนิสิตบัณฑิตแล้ว นำไปทดลองใช้ (try out) กับนิสิตบัณฑิตในจุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย จำนวน 40 คน แล้วนำแบบสำรวจที่ได้จากการทดลองใช้มาเพิ่มเติมข้อความ
บางประการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาบางตอนที่ผู้ตอบไม่เข้าใจให้
ชัดเจนยิ่งขึ้น จากนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นครั้งสุดท้าย จนถึงถือว่าเป็น
แบบสำรวจที่สมบูรณ์ นำไปพิมพ์เพื่อใช้ในการสำรวจจริง ๆ ครั้งต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นไปให้นิสิตบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในการ
วิจัยครั้งนี้ตอบ โดยวิธีการดังนี้ คือ ในหลักสูตรที่ผู้วิจัยสามารถนำแบบสำรวจไปให้นิสิตบัณฑิต
ทำนอกเวลาเรียนได้ ผู้วิจัยก็ได้นำแบบสำรวจนั้นไปให้นิสิตบัณฑิตทำ แล้วคอยรับแบบสำรวจนั้น
กลับคืนด้วยตนเอง ส่วนหลักสูตรใดที่ผู้วิจัยไม่สามารถนำแบบสำรวจไปให้นิสิตบัณฑิตทำนอก
เวลาเรียนได้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการส่งไปทางไปรษณีย์ ความซื่อและที่อยู่ที่พักคั่นออกจากทะเบียน
ของบัณฑิตวิทยาลัย เมื่อนิสิตบัณฑิตตอบเสร็จแล้ว ก็ให้ส่งกลับคืนมาให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์เช่น
เดียวกัน แต่เนื่องจากการส่งแบบสำรวจทางไปรษณีย์นั้น ในครั้งแรกได้แบบสำรวจกลับคืนมา

³ชนิกา ศิลปอนันต์ และ จุฑา ฉัตรคุปต์ เรื่องเดิม, หน้า 53 - 55.

⁴สุภาพร พรนภา เรื่องเดิม, หน้า 67 - 69.

ไม่หมด ผู้วิจัยจึงได้ส่งแบบสำรวจไปให้นิสิตบัณฑิตที่ยังไม่ได้ตอบกลับคืนมาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้จำนวนแบบสำรวจกลับคืนมาใกล้เคียงกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ต้องการให้มากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2518 ถึงวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2518 เมื่อรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ปรากฏว่าได้แบบสำรวจกลับคืนมาจำนวน 310 ฉบับ จากนั้นผู้วิจัยได้สำรวจคัดเลือกแบบสำรวจที่ไม่สมบูรณ์ออก คงเหลือแบบสำรวจที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ จำนวนทั้งสิ้น 301 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.61

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสำรวจค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ตามที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ดังนี้ คือ

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean)⁵ ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวในแต่ละประเภทของค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิต จำแนกตามหลักสูตร สถานภาพการทำงาน เพศ ภูมิลำเนาเดิม และ สถานภาพสมรส ตามลำดับ
2. หาค่าเฉลี่ย (Mean)⁶ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ (Standard Deviation)⁷ ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยรวมของนิสิตบัณฑิต จำแนกตาม หลักสูตร สถานภาพการทำงาน เพศ ภูมิลำเนาเดิม และ สถานภาพสมรส ตามลำดับ
3. ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 3 ตัวประกอบ ชนิดที่มีจำนวนความถี่ของข้อมูลในแต่ละเซลล์ไม่เท่ากัน (12 x 2 x 2 Factorial Design Unequal Cell

---

⁵Henry E. Garrett., Statistics in Psychology and Education (Bombay: Vakils Feffer and Simons Private Ltd., 1967), p. 27.

⁶Garrett, loc. cit.

⁷Ibid., p. 53.

Frequencies)⁸ ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบไม่ถ่วงน้ำหนักค่าเฉลี่ย (Unweighted-mean Analysis)⁹ เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยของนิสิตบัณฑิต
 จำแนกตาม หลักสูตร สถานภาพการทำงาน และเพศ สำหรับตัวประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมาก
 กว่า 1 คู่ คือหลักสูตร ถ้าการทดสอบปรากฏว่าตัวประกอบนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ใช้การ
 ทดสอบค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกัน ด้วยการใช้การทดสอบของคันทัน (Duncan's New Multiple
 Rang Test)¹⁰ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิต
 ตามหลักสูตร ส่วนตัวประกอบที่มีค่าเฉลี่ยเพียงคู่เดียว คือ สถานภาพการทำงานและเพศ
 ถ้าการทดสอบตัวประกอบ 2 ตัวนี้มีนัยสำคัญทางสถิติ ก็พิจารณาค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันจาก
 ค่าเฉลี่ยได้เลย

นอกจากนี้ ถ้าการทดสอบทางสถิติพบว่า มีปฏิกริยาร่วม (Interaction)
 ระหว่างตัวประกอบคู่ใด หรือระหว่างตัวประกอบทั้ง 3 ตัว ผู้วิจัยก็ใช้การวิเคราะห์ความ
 แปรปรวนของตัวประกอบย่อย (Simple Main Effect)¹¹ ต่อไป

4. ใช้การทดสอบค่าที (t - test)¹² เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ย
 ของนิสิตบัณฑิตที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน ซึ่งมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหนึ่งเป็นนิสิตบัณฑิตที่มีภูมิลำเนา
 เดิมอยู่ในกรุงเทพฯ อีกกลุ่มหนึ่งเป็นนิสิตบัณฑิตที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด โดยไม่คำนึง
 ถึงหลักสูตร สถานภาพการทำงาน เพศ และ สถานภาพสมรส

---

⁸B.J. Winer, Statistical Principles in Experimental Design
 (New York: McGraw-Hill, Inc., 1962), pp. 446 - 462.

⁹Loc. cit.

¹⁰J.E. Freund, and others, Manual of Experimental Statistics
 (New Jersey: Prentice Hall, 1960), pp. 74 - 76.

¹¹Winer, op.cit., pp. 448 - 457.

¹²Taro Yamane, op. cit., pp. 661-664.

5. ใช้การทดสอบค่าที (t - test)¹³ เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยของนิสิตบัณฑิตที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มหนึ่งเป็นนิสิตบัณฑิตที่มีครอบครัว อีกกลุ่มหนึ่งเป็นนิสิตบัณฑิตที่ยังไม่มีครอบครัว โดยไม่คำนึงถึง หลักสูตร สถานภาพการทำงาน เพศ และ ภูมิลำเนาเดิม

---

¹³Yamane, loc.cit.